

Informace o přijímacích zkouškách podle studijních programů

Studijní program: N7313 Překladařství a tlumočnictví

Studijní obor: *Polština pro překladařskou praxi*

Prezenční forma studia

Forma přijímací zkoušky: písemná

Test z *polského jazyka* – varianta A

Część A (40 punktów) / Část A (40 bodů)

1. Określ części mowy w następującym zdaniu [7 pkt]:

Wykorzystując **czasownik** kilkadziesiąt **liczebnik** elementów **rzeczownik** języka **rzeczownik**, można **czasownik** budować **czasownik** z **przyimek** nich **zaimek** nieskończoną **przymiotnik** liczbę **rzeczownik** wypowiedzi **rzeczownik**, które **zaimek** – jeśli **spójnik** są **czasownik** poprawnie **przysłówek** skonstruowane **przymiotnik** – będą **czasownik** zrozumiałe **przymiotnik** nawet **przysłówek** wówczas **przysłówek**, gdy **przysłówek** ktoś **zaimek**, kto **zaimek** zna **czasownik** dany **zaimek** język **rzeczownik**, słyszy **czasownik** je **zaimek** po **przyimek** raz **liczebnik** pierwszy **liczebnik**.

2. Stopniuj następujący przymiotnik [2 pkt]:

ciekawý **ciekawszy** **najciekawszy**

3. Oznacz w poniższym wyrazie temat i końcówkę fleksyjną [2 pkt]:

ministerstw **temat fleksyjny** o **końc. fleksyjna**

4. Podaj, ile jest w poniższym zdaniu leksemów i ile wyrazów tekstowych [4 pkt]:

Miasta średniowieczne różniły się znacznie od miast późniejszych i zupełnie od miast współczesnych.

leksemy: **10** wyrazy tekstowe: **13**

5. Jak rozumiesz pojęcia [4 pkt]:

deklinacja: **odmiana przez przypadki**

koniugacja: odmiana przez osoby, czasy, tryby, strony, liczby, aspekty

6. Określ części zdania w następującym wypowiedzeniu [7 pkt]:

Monika i Marek podmiot starali się orzeczenie o zdobycie dopełnienie indeksów przydawka wymarzonej przydawka wyższej przydawka uczelni przydawka.

7. Wyrazy w nawiasach daj do odpowiedniego przypadku [suma 14 pkt]:

- a. Często chodził na koncerty, ale muzea (muzeum, l.m.) nie interesowały go wcale. [1 pkt]
- b. Bez przyjaciół (przyjaciel, lm.) nie można żyć. [1 pkt]
- c. Było tam dużo cudzoziemców, przede wszystkim – Francuzów (Francuz, lm.), Amerykanów. (Amerykanin, lm.) [2 pkt]
- d. Matka obserwowała dziecko, ale za chwilę już je (ono) nie widziała. [1 pkt]
- e. Musiał nosić w teczce zawsze dwoje okularów (2 okulary). [1 pkt]
- f. Zaraz za garażem (garaż) jest ulica. [1 pkt]
- g. Interesowały go podróże, zwiedził Paryż, Londyn i Rzym, ale nigdy nie był w Tokio (Tokio). [1 pkt]
- h. Jeszcze w dorosłym wieku miał zawsze przy sobie bajkę o Małym Księżciu (Mały Książę) Antoine'a Saint Exupéry'ego. (Antoine de Saint Exupéry). [2 pkt]
- i. Jego matka była Francuzką (Francuz, rodz. żeński), żona zaś Angielką (Anglik, rodz. żeński). [2 pkt]
- j. Nikt w tym towarzystwie nie słyszał o Stanisławie Moniuszce (Stanisław Moniuszko). [1 pkt]
- k. Przez cztery lata mieszkał w Wysokiem Mazowieckiem (Wysokie Mazowieckie). [1 pkt]

Część B (60 punktów) / Část B (60 bodů)

8. Jaký překladačský postup byl použit při převodu označeného slova z polštiny do češtiny [3 body]:

Do daň tradycyjnej kuchni polskiej zalicza się m.in. **gołąbki**. – K polským tradičním pokrmům patří mj. zelné listy plněné masem a rýží.

odpověď: **opisný překlad/explikace**

9. Uved'te tři fáze překladatelského procesu (překladatelovy práce) dle J. Levého (Levý, J. Umění překladu. Praha 1998.) [6 bodů]:

pochopení předlohy

interpretace předlohy

přestylizování předlohy

10. Popište a na příkladech doložte procesy univerbizace a multiverbizace [4 body]:

univerbizace – zastoupení 2 nebo víceslovného pojmu složeného z podstatného a přídavného jména jednoslovným pojmenováním (złodziej kieszonkowy = kieszonkowiec)

multiverbizace – vytváření sousloví z jednotlivého slova

11. Určete autora (jméno a příjmení) publikace *Čeština a polština v překladatelské a tlumočnické praxi* (vyd. Profil, Ostrava 1986) [1 bod]:

odpověď: **Eduard Lotko**

12. Uved'te, co spojuje následující osobnosti – Erich Sojka, Vlasta Dvořáčková, Václav Burian, Barbora Gregorová [2 body]:

odpověď: **překladatelé polské literatury / překladatelé polské prózy a poezie**

13. Přeložte následující věty do polštiny [10 bodů]:

Níže je uvedeno jedno z možných řešení:

Mám rád jak polskou, tak českou poezii. – **Lubię tak polską, jak i czeską poezję. / Lubię zarówno polską, jak i czeską poezję.**

Zamilovala jsem se do něj na první pohled. – **Zakochał się w niej od pierwszego wejrzenia.**

My o vlku a vlk za dveřmi. – **O wilku mowa, a wilk tuż.**

K dopisu přikládáme ceník a podrobné podmínky dodávky. – **Do listu dołączamy cennik i szczegółowe warunki dostawy.**

Čím více peněz, tím hůře. – **Im więcej pieniędzy, tym gorzej.**

14. Přeložte následující věty do češtiny [10 bodů]:

Níže je uvedeno jedno z možných řešení:

Wyniki sprzedaży są wyższe niż zakładaliśmy w budżecie. – **Výsledky prodeje jsou vyšší, než jsme přepokládali v rozpočtu.**

Odnotowaliśmy pięcioprocentowy wzrost w stosunku do zeszłego roku. – **Zaznamenali jsme pětiprocentní nárůst ve srovnání s minulým rokem.**

Powiedziawszy te słowa, wyszedł z biura. – **Jakmile řekl tato slova, odešel z kanceláře.**

Zdecydował się na prowadzenie negocjacji. – **Rozhodl se vyjednávat.**

Na początku obiecał złote góry, ale nic się nie spełniło. – **Ze začátku sliboval hory doly, ale nic se nesplnilo.**

15. V níže uvedených výčtech dvojic slov označte dvojici výrazů, která z lexikálního (stylistického nebo sémantického) hlediska nehodí k ostatním. Své rozhodnutí zdůvodněte [4 body]:

a. maszyna/mašina – wieczerza/večeře – chory/chorý – **bezcenny/bezcenný** – fabryka/fabrika

zdůvodnění: **opačný význam**

b. skuteczny/skutečný – czerstwy/čerstvý – sklep/sklep – staw/stav – **wiosna/vesna**

zdůvodnění: **stejný význam (stylistický rozdíl)**

16. Přeložte následující text do češtiny. Jako řešení uveďte vždy pouze jednu variantu. Hodnotí se adekvátnost překladu (vč. Překladu reálií a idiomů), stylistická, gramatická a lexikální správnost cílového textu, jazykové dovednosti a faktické znalosti odborné terminologie [20 bodů]:

Język jest własnością wszystkich, jest dobrem wspólnym, dzięki któremu możemy osiągać cele osobiste i grupowe, lepiej i pełniej realizować siebie. Od najwcześniejszych lat umożliwia nam przejmowanie wzorów zachowań i wiedzy o świecie od osób najbliższych – w rodzinie, w małej grupie społecznej, potem w wymiarze narodowym i uniwersalnym. Towarzyszy nam w indywidualnym rozwoju, stanowiąc oparcie dla ćwiczenia myśli, kształtowania emocji i postaw. Z czasem też utrwala nasze życiowe doświadczenia i pozwala je przekazywać innym. Język buduje mosty między jednostkami, wyprowadzając je z izolacji do życia wspólnotowego.

[Zdroj: *Współczesny język polski*. Lublin 2001.]

Jedno z možných řešení:

Jazyk je majetkem všech, je to společné dobro, díky kterému můžeme dosahovat osobní i skupinové cíle, lépe a plněji osobně se realizovat. Od nejtělejších let nám umožňuje přejímání vzorů chování a vědění o světě od nejbližších osob – v rodině, malé sociální skupině, následně v národním a univerzálním měřítku. Doprovází nás v individuálním (osobnostním) vývoji a je oporou pro cvičení mysli, utváření emocí a postojů. S postupem času také upevňuje naše životní zkušenosti a umožňuje je předávat ostatním. Jazyk buduje mosty mezi jednotlivci, protože je vyvádí z izolace směrem ke společenskému životu.

Kritéria pro vyhodnocení a postup, jakým se stanoví výsledek přijímací zkoušky nebo její části:

pisemný test celkem: 100 bodů (za nesprávné odpovědi nebyly strhávány body)

Základní statistické charakteristiky písemné přijímací zkoušky nebo její části:

Počet uchazečů, kteří se zúčastnili písemné přijímací zkoušky: **18**

Nejlepší možný výsledek písemné přijímací zkoušky: **100**

Nejlepší skutečně dosažený výsledek písemné přijímací zkoušky: **77**

Průměrný výsledek písemné přijímací zkoušky: **64,72**

Směrodatná odchylka výsledků písemné přijímací zkoušky: **7,83**

Decilové hranice výsledku zkoušky:

Ostrava, 25. 6. 2012

Zpracoval: PhDr. Jiří Muryc, Ph.D.

Za správnost odpovídá: PhDr. Jiří Muryc, Ph.D.